

Tarih: 30-07-2021

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ
إِلَّا أَنْ تَكُونَ تِجَارَةً عَنْ تَرَاضٍ مِنْكُمْ وَلَا تَقْتُلُوا
أَنْفُسَكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا
قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:
مَنْ عَشَّنَا فَلَيْسَ مِنَّا.

TİCARETTE HELAL HARAM BİLİNCİ

Muhterem Müslümanlar!

Okuduğum ayeti kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: "Ey iman edenler! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret dışında mallarınızı aranızda haksızlıkla

yemeyin."¹ okuduğum hadisi şerifte de peygamber (s.a.v) şöyle buyurmakta "Kıyamet gününde kişi malını nerede kazanıp nerede harcadığından hesaba çekilmedikçe rabbinin huzurundan ayrılmayacaktır."²

Aziz Müminler!

Yüce dinimiz İslam, bireyin ve toplumun dünya ve ahret faydasını dikkate alarak hayatın her alanını kendine özgü değerlerle yeniden tanzim etmiş, bu tanzim ettiği alanlardan bir tanesi de ticari hayattır. Dinimiz İslam, ticari hayatı ne şekilde olursa olsun veya ne pahasına olursa olsun kazanmak üzerine değil, helal-haram sınırları içerisinde vicdani ve ahlaki değerlerle adalet temeli üzerine inşa etmiştir.

Aziz Müminler!

Ticaret ahlakının en temel prensiplerinden bir tanesi kazancın helal yollardan temin edilmesidir. Örneğin içki ve domuz eti gibi yüce Allah'ın haram kıldığı şeyleri alıp satmak helal değildir. Aynı şekilde haksızlığa neden olan ve toplumun temel değerlerine zarar veren faizli işlem yapmak, kumar oynamak, oynatmak, rüşvet vermek, rüşvet almak, vergi kaçırmak, müşteri kızdırmak, müşteriyi aldatmak, stokçuluk yapmak gibi her çeşit haksız kazanç yolunu da yasaklamıştır. Ahiret inancını taşıyan ve hesap bilincinde olan bir Müslüman kısa vadeli dünyevi kazançtan ziyade Ahirette ki gerçek kazançta odaklanarak

helal haram sınırlarına riayet eder. Kazanılan mal ve mülkün helal yollardan elde edilmiş olmasına büyük önem verir. Hatta harama düşmemek için helal veya haram olduğu belli olmayan şüpheli şeylerden bile kaçınır "seni şüphelendiren şeyleri bırak, şüphelendirmeyene bak"³ sözünü nebevî bir düstur olarak her daim akılda tutar.

Aziz Cemaat!

Peygamber (s.a.v) bir hadisi şeriflerinde "Müslüman Müslüman'ın kardeşidir. Kusurunu açıkça söylemeden, bir Müslüman'ın diğerine herhangi bir ayıplı malı satması helal değildir."⁴ buyurarak Müslüman bir tüccarın sattığı malın ayıbını gizlememesi gerektiğini, Başka bir hadiste de " Bizi aldatan, bizden değildir"⁵ buyurarak da dürüstlükten ayrılmaması gerektiğini ortaya koyar. Buna mukabil Allah resulü Ticaretini dürüstlikle sürdürenleri de " Dürüst ve güvenilir tüccar (Kıyamet) gününde peygamberler, siddiklar (Dosdoğru kimseler) ve şehitlerle birlikte olacaklar."⁶ diye müjdelemiştir

Kıymetli Kardeşlerim,

Müslüman, hayatının her alanında olduğu gibi, ticaretinde de İslam'ın ölçülerine bağlı kalmalı, temsil ettiği İslam ahlakını ticaretine yansıtmalıdır. Dürüst, hakkaniyetli ve sattığı ürünün kusurunu gizlememeli, hile ve aldatmaktan uzak durmalı, ticaretine konu ettiği malın İslam nazarında meşru olmasına dikkat etmeli, daha fazla kazanabilme arzusuyla İslam'ın hoş görmeyeceği yollara başvurmamalıdır. Hesap düşüncesi ile hareket etmeli, şahsi menfaatlerini gözetirken içerisinde yaşadığı toplumun sosyal ve ekonomik refahına zarar verecek her türlü tutum ve davranıştan uzak kalmaya çalışmalıdır. Hutbemi bir hadisi şerifle bitiriyorum: "Ey insanlar! Allah'tan (hakkıyla) sakının ve rızınızı güzel yoldan arayın. Hiç kimse (Allah'ın kendisine takdir ettiği) rızık -geç de olsa- elde etmeden ölmeyecektir. Öyleyse Allah'tan (hakkıyla) sakının ve rızınızı güzel yoldan arayın. Helâl olanı alın, haram olanı bırakın!"⁷

Hollanda Diyanet Vakfı

¹ Nisa, 4/29.

² Tirmizi, Sıfatü'l kıyame,1.

³ Nesai, Eşribe,50.

⁴ İbn Mace, Ticaret,45.

⁵ Müslim, İman,164.

⁶ Tirmizi, büyü,4.

⁷ İbn Mâce, Ticâret, 2.